Gemeente Heerde

cittaslow

Raadsvoorstel

Raadsvergadering 5 juli 2021 **Commissie Ruimte** 22 juni 2021	**Afdeling en opsteller** ROW/ W.J. Buiten/ 0578 - 699 494/ w.buiten@heerde.nl **Portefeuille** S.J.L. Nienhuis en W.I. Meijer **Programma** Duurzaamheid **Opnemen in Bestuursagenda** nee
Agendapunt 20.	**Onderwerp** Startnotitie lokaal uitnodigingskader energie

De raad besluit om:

1. In te stemmen met de startnotitie lokaal uitnodigingskader energie

Inleiding

Als onderdeel van het Klimaatakkoord uit 2019 maken alle regio's in Nederland een Regionale Energiestrategie (RES). Deze strategie zorgt ervoor dat er op regionaal schaalniveau afspraken gemaakt worden waar en op welke manier de komende jaren grootschalige opwek van duurzame energie kan plaatsvinden. De RES 1.0 Cleantech regio zal in september door uw raad worden besproken.

Ons huidige ruimtelijke beleid (de Structuurvisie 2012) biedt weinig tot geen ruimte voor initiatieven voor energieproductie op land. Dit wringt, omdat er tegelijktijdig wel ambitie is om toe te werken naar een klimaatneutrale samenleving. Dit hebben we gemerkt bij initiatieven in onze gemeente die zich de afgelopen jaren hebben aangediend rondom energie-opwek. De RES zelf is niet toepasbaar als ruimtelijk beleid voor onze gemeente. Om invulling te geven aan de doelstellingen die in de RES staan zullen we zelf als gemeente ruimtelijk beleid moeten gaan formuleren.

We willen als gemeente wel energieprojecten toestaan maar ook duidelijk zijn welke randvoorwaarden hierbij horen en regie hierop kunnen voeren. Om helderheid te geven aan de samenleving en initiatiefnemers en zelf een goede toets te kunnen uitvoeren gaan we in de komende maanden werken aan een lokaal uitnodigingskader voor energie. Aan uw raad wordt gevraagd in te stemmen met de aanpak zoals deze is verwoord in de startnotitie.

Beoogd effect

Een gezamenlijk uitgangspunt om te komen tot een vastgesteld uitnodigingskader voor energie.

Bevoegdheid / Juridisch kader

De gemeenteraad is bevoegd gezag wanneer het gaat om nieuw ruimtelijk beleid.

Eerdere besluitvorming en kaders

- Op 12 november 2018 heeft de raadscommissie Ruimte aangegeven om nieuwe grootschalige initiatieven met betrekking tot duurzame energie-opwek die zich voorafgaand aan een vastgesteld afwegingskader aandienen per situatie te beoordelen op ruimtelijke kwaliteit en maatschappelijke meerwaarde.
- Op 5 oktober 2020 heeft uw raad ingestemd met de concept RES Cleantech regio en een tweetal moties aangenomen.

Argumenten

1. *Er is behoefte aan ruimtelijke uitgangspunten*

Ons huidige ruimtelijke kader voor nieuwe ontwikkelingen is de Structuurvisie 2012. Hierin wordt weinig ruimte geboden voor energie-opwek. Deze beperkte ruimte past niet bij de huidige tijdsgeest, waarin verduurzaming steeds belangrijker wordt. Energie-opwek vraagt fysieke ruimte in onze leefomgeving. Op dit moment werken we aan een nieuwe Omgevingsvisie, waarin duurzaamheidsaspecten zoals elektriciteitsproductie en warmte een plek krijgen. Het niveau van de Omgevingsvisie is echter niet specifiek genoeg wanneer het gaat om een ruimtelijke afweging voor energieprojecten. Hiervoor is een concreet afwegingskader nodig om aan inwoners en initiatiefnemers te kunnen uitleggen welke gebieden wel en niet geschikt worden geacht. En welke randvoorwaarden, participatievoorwaarden of financiële voorwaarden we stellen bij energie-opwek in onze gemeente. De startnotitie geeft aan hoe we dit gaan aanpakken en welke tijdspad hierbij hoort. In het proces wordt de gemeente begeleid door bureau Zaaigoed.

2. *We geven invulling aan de RES 1.0*

We hebben bij aanvang van het RES-traject ervoor gekozen om de ruimtelijke uitgangspunten die regionaal worden beschreven als uitgangspunt te gaan nemen bij de vormgeving ons eigen ruimtelijk beleid voor energie. Dat is een pragmatische keuze, omdat op regionaal niveau al weloverwogen keuzes worden gemaakt worden, met inbreng van veel stakeholders en inwoners. Daarnaast zorgt dit ervoor dat we niet het wiel opnieuw hoeven uit te vinden. Nu deze RES-uitgangspunten er liggen willen we graag verder met het uitwerken van een lokaal uitnodigingskader voor energie. Primair ligt daarbij de focus op de ruimtelijke afwegingen voor zonne-energie en windenergie, maar er zal ook ruimte worden geboden voor toekomstige innovatie en opslag.

3. *Er is nadrukkelijk ruimte voor participatie en randvoorwaarden*

Zoals bij alle ruimtelijke beleidsvorming is participatie en het creëren van draagvlak zowel wenselijk als noodzakelijk. Hier wordt nadrukkelijk bij stilgestaan in de startnotitie. Bijzonder daarbij is dat naast inhoudelijke participatie inwoners ook mogen meepraten hoe er straks geparticipeerd kan worden in energieprojecten. Denk hierbij aan het vormen van gebiedsfondsen of het delen van de opbrengsten door de initiatiefnemer met omwonenden. Daarmee worden toekomstige energieprojecten voor de lokale samenleving ook financieel aantrekkelijk en geven we invulling aan de wens van uw raad om te streven naar minimaal 50% lokaal eigenaarschap.

4. *Met deze startnotitie geeft u vooraf uw toetsingskader aan op inhoud en proces*

De startnotitie geeft een beschrijving waar het lokaal uitnodigingskader aan moet voldoen. Dit zijn de inhoudelijke criteria en uitgangspunten en hoe het proces met de samenleving wordt opgezet. We gaan het gesprek met de samenleving niet blanco in. De uitgangspunten uit de RES 1.0 zijn voor de inhoud en het proces kaderstellend en vormen in die zin een begrenzing voor het vervolgtraject. Hierop zal tijdens de komende gesprekken met de samenleving nadrukkelijk worden gewezen.

Kanttekeningen

1. *De RES 1.0 is nog niet vastgesteld.*

Tot 31 mei heeft de ontwerp RES 1.0 ter inzage gelegen. In september zal uw gemeenteraad zich, net als de andere overheden in de Cleantech regio, uitspreken over de 1.0 versie. Het is mogelijk dat hierdoor uitgangspunten nog gaan wijzigen of nieuwe voorwaarden worden toegevoegd. Daadwerkelijke vaststelling van de RES 1.0 is daarmee pas in december 2021 voorzien. Als college willen we hier niet op wachten en zien voldoende inhoudelijke en kwalitatieve aanknopingspunten om nu al te starten met het traject van een lokaal uitnodigingskader voor energie en het gesprek hierover met onze samenleving.

Geld

De middelen voor de totstandkoming van het lokale uitnodigingskader zijn gereserveerd in de begroting van de post duurzaamheid 2021.

Communicatie

Participatie om te komen tot het uitnodigingskader en brede communicatie over de voortgang vormen een wezenlijk onderdeel. In de startnotitie wordt op hoofdlijnen beschreven hoe we dit gaan aanpakken.

Inclusiviteit

Participatie door inwoners is gedurende het hele traject mogelijk. Daarmee wordt zowel participatie op inhoud bedoeld, maar ook de keuze op welke manier in onze gemeente (financiële) participatie bij toekomstige energieprojecten eruit moet komen te zien.

Cittaslow

Toegang tot betaalbare en schone energie is een van de Sustainable Development Goals van de VN, om te komen tot een toekomstbestendige en eerlijkere wereld. De productie van schone energie voor en door eigen inwoners en organisaties in onze gemeente is daar een invulling van en past ook goed bij de filosofie van Cittaslow. Namelijk het streven om een duurzame leefomgeving te combineren met een hoogwaardig landschap en een krachtige samenleving.

Inkoop en SROI

n.v.t.

Uitvoering

In de startnotitie is een planning opgenomen. Na instemming door uw raad zal hier verder uitvoering aan worden gegeven. Gedurende het traject zal uw raad zich uitlaten over de RES 1.0, waarop ons uitnodigingskader gebaseerd zal worden.

Advies commissie(s)

Dit wordt ingevuld nadat het advies is behandeld in de commissievergadering.

Heerde, 1 juni 2021

Het college van Heerde
drs. J.W. Wiggers , burgemeester
B. van Zuthem , gemeentesecretaris

Bijlagen:

1. Raadsbesluit Startnotitie lokaal uitnodigingskader energie
2. Startnotitie lokaal uitnodigingskader energie Heerde

Ter inzage:

geen